

Розділ 1

Попри свої найщиріші зусилля — і з досить поважних причин — Геральт ніяк не міг зосередитися на балачках старости. Його увагу цілком прикувало здоровенне опудало ворони на столі у старости. Ворона витріщалася на відьмака скляним оком, обома лапами вчепившись у пофарбовану назелено глиняну підставку. І все ж та ворона, хай якою справжньою видавалася, ніяк не могла бути живою, тут не було найменшого сумніву. Тоді чому ж — дивом дивувався Геральт — скляне вороняче око кілька разів йому підморгнуло? Чи то якісь чари? Навряд чи, бо його відьмацький медальйон не смикнувся, навіть ні разу й на йоту не завібрував. Невже тоді марево? Мана? Спричинена бодай тим, що кілька разів добряче дістав по голові?

— Я повторю запитання, — знову сказав староста Булава. — Повторю, хай і не звик повторювати.

Староста Булава вже вкотре запевняв Геральта, що не звик повторювати. І все ж час від часу робив це. Якщо й не звик, то любив.

— Повторю своє запитання: нащо ти то зробив? Що мав проти того дезертира, навіщо його так звіряче пошматував? Якісь старі образи? Бо, бач, я щось геть не вірю, що річ лиш у тому селяку й у дівочій честі його дочки. Що ти йому просто на порятунок кинувся. Сраний заблудний лицар.

Ворона кліпнула. Геральт порухав зв'язаними за спиною руками, розганяючи кров. Мотузка боляче вп'ялася йому в кістки.

Позаду лунало тяжке сапання сільського драбанта¹. Він стояв просто за спиною, і Геральт не сумнівався, що той тільки й чекає нагоди, щоб заїхати йому кулаком у вухо.

Староста Булава пирхнув, витягнувшись у кріслі, випнувши живіт і відкинувши оксамитовий жупан. Геральт придивився до його жупана й миттю побачив, чим староста ласував сьогодні, вчора й позавчора. І щонайменше котрась страва була в томатному соусі.

— Я гадав, — нарешті повів далі староста, — що на своїм віку ніколи не стріну відьмака. Роками вас ніхто не бачив. Подейкували, що лиш дещиця відьмаків десь у горах змогла пережити дев'ятсот дев'яносто четвертий рік. Потім поповзли чутки, що й вони вимерли — чи то від голоду, чи від чуми. І на тобі — виліз звідкись у моєму селі. І щонайперше — вбиває. А піймавшись на гарячому, ще й має нахабство посилатися на якісь там довбані укази.

— На підставі іменного указу з року тисяча сто п'ятдесятого, — прохрипів Геральт, — виданого Даґредом, королем Кедвену та прикордонних земель, по-перше: відьмакам надається право вільно практикувати своє ремесло на території королівства та марок, звільнено їх також від юрисдикції місцевої влади...

— По-перше, — різко перебив Булава, — скоро пів століття мине, як Даґред обернувся на попіл, а з ним і його іменні укази. По-друге, жоден король мені тут нікого й ні від чого звільняти не буде, бо король ген-ген в Ард-Каррайзі, а тут править місцева влада. Тобто я. І по-третє, ти, братику, заарештований не за практикування свого ремесла, а за вбивство. Твоя робота — ловити перевертнів та нищити щезників. А от рубати людей тобі жоден король права не давав.

— Я став в обороні...

— Дарилю!

Страж слухняно луснув Геральта кулаком, цього разу в потилицю.

¹ Охоронець правителя держави чи воєначальника, солдат почесної варті.

Не корч мені тут пику, не треба, я свідка маю. Ну ж бо, пане фермере. Не бійся. Розповідай, що й до чого.

Геральт впізнав того селянина. То його він вчора врятував від пограбування, а він замість подяки втік до лісу. Це батько тієї дівчини, яка досі маячила відьмаку перед очима, роздягнена до голого тіла.

— Засвідчую... — прохрипів чоловік, тицяючи на Геральта пальцем. — Засвідчую словом, що цей молодик кинувся рятувати мене від розбійників... Майно моє вберіг... Доньку від ганьби порятував... Невинну з лап бандитських вирвав...

— А тамтой дезертир, — підказав Блауфалл, — замахнувся на нього сокирою, а молодик лише оборонявся. Самооборона! Підтвердь, пане фермере, що так і було.

— Так і було... Акурат так! Пане старосто, цей молодик ні в чому не винний! — Селянин геть зблід, надмірно горланячи. — Пане старосто! Звільніть його, благаємо вас. Натє... Благаємо, прийміть... Як відшкодування... За всякі витрати чи збитки... Залюбки вам компенсую...

Покірно кланяючись, чоловік простягнув війту капшук. Булава так хвацько й так вправно запхав його поміж буфів у кишеню на штанах, що капшук навіть не брязнув.

— Самооборона! — пирхнув він. — Людину на кавалки мечем порубав. Невинний молодик... Ох, я б йому...

Люди вийшли на майдан. Драбанти вивели Геральта, не розв'язуючи йому рук.

— А ти, Блауфалле, — запитав староста, — чого так гарячку пореш, що аж свідка сюди приволік? Аж так тобі того відьмака треба?

— А ти наче не знаєш? Ми дорогу мостимо, Велику Дорогу, з Ард-Каррайга через ліси аж до самого Генґфорса. І не якийсь там путівець, а справжній гостинець, сухий та рівний, потужний балками й фашиною¹, щоб вози й карети могли проїхати. То не дурниці — Велика Дорога: нею хлине жвавий торг з наших країв

¹ Зв'язка лози, хмизу чи очерету для укріплення насипів, гребель, доріг тощо, а також для утеплення (прим. ред.).

до Півночі, кажу тобі. Сам король, мовляв, велів поквапитися. А там у лісах та на болотах потвор хмара, раз у раз робітники в мене гинуть — якесь чудовисько то вб'є, то потягне за собою...

— А ти відколи робітниками переймаєшся? Повсякчас твердив, що робітники — то пусте, не буде одного, знайдеться інший...

— До біса тих робітників, вони здебільшого в мене всі на повинності. Але, буває, потвора мені бригадира вколошкає — і все летить до чорта, робота стає намертво. А, тобі нема сенсу пояснювати... Кажу ж, мені треба відьмака. Не вкладуся в строк, мало того, що премію, грець їх побивай, заберуть, так ще й перевірку пришлють. А перевірка...

— Завжди щось знайде, — з розумінням закивав Булава. — То матеріали потай збуті, то кошториси завищені і таке інше...

— Ти від теми не відходь, — насупився Блауфалл. — А відьмака звільни, зараз же, без зволікань, я беру його із собою на будову... Трясця, що там таке коїться?

— То солдати зі стражницьі. — Староста притулив долонею очі. — Пан Карлтон зі своїм військом.

На майдан, здіймаючи пил і сполохавши курей, галопом влетіло кільканадцять вершників. Озброєних. У яскравому, барвистому й доволі пошарпаному вбранні. Лише двоє на чолі були ошатніші: командир — вусань у лосиному каптані, з позолоченим пасом для меча через плече й капелюхом з пучком страусових пір'їн, та довговолосий ельф з пов'язкою на чолі, вбраний у зеленуватий розвідницький однострій.

— Пан капітан Рейс Карлтон, — привітався Булава, виходячи назустріч. — Ласкаво просимо, ласкаво просимо. Чим я заслужив таку честь?

Головний вершник відкинувся назад у сідлі, сплюнув, голосно відхаркавшись, і дав знак розвіднику. Ельф підскочив до стовпа з поперечкою, спритно перекинувши через неї мотузку з петлею на кінці.

— Ого. — Булава взявся за боки, озирнувшись, чи стоять за ним драбанти. — Пан капітан, видно, вирішив навідатися до нашої шибениці. Ай, навіть бачу, кого зараз будуть вішати. Бачу, бачу, тих